

Omzendbrief betreffende maatregelen bij de uitvoer van consumptieaardappelen naar de Russische Federatie – controles, bemonsteringen en analyses in verband met cysteaaltjes (*Globodera spp.*).

Kenmerk	PCCB/S1/PCCB/S1/DME/813007	Datum	26-01-2012
Huidige versie	1.0	Van toepassing vanaf	Datum publicatie
Trefwoorden	Aardappelen, cysteaaltjes, Globodera, uitvoer, Russische Federatie		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Michelante David, attaché	Diricks Herman, directeur-generaal

Inhoudsopgave

1	Doel	2
2	Toepassingsgebied	2
3	Referenties	2
3.1	Wetgeving	2
3.2	Andere	2
4	Definities en afkortingen	2
5	Eisen voor de afgifte van het fytosanitair certificaat met betrekking tot cysteaaltjes	3
5.1	Algemene voorwaarden	3
5.1.1	Autocontrolesysteem	3
5.1.2	Oorsprong van de partijen	3
5.1.3	Aanbieden voor certificering	3
5.2	Partijen gewassen aardappelen	3
5.2.1	Bijzondere voorwaarden	3
5.2.2	Traceerbaarheid	4
5.2.3	Bepalingen betreffende de inspectie met het oog op certificering van gewassen aardappelen	4
5.3	Partijen ongewassen aardappelen	5
5.3.1	Bijzondere voorwaarden	5
5.3.2	Traceerbaarheid	5
5.3.3	Gevalideerd/gecertificeerd ACS	6
5.3.4	Bepalingen betreffende de inspectie met het oog op certificering van ongewassen aardappelen	6
5.4	Melding van niet-conforme monsters	8
6	Bijlagen	8
	Bijlage 1: Verklaring betreffende de aanlevering van consumptieaardappelen voor uitvoer naar de Russische Federatie	8
	Bijlage 2: Specifieke Sectorprocedure in het kader van export Belgapom	8
	Bijlage 3: Specifieke Sectorprocedure in het kader van export: traceerbaarheidsregister	8
	Bijlage 4: Analyseaanvraag	8
7	Overzicht van de revisies	8

1 Doel

Naar aanleiding van de vaststelling, tijdens de exportcampagne 2010-2011, van non-conformiteiten in een aantal zendingen met de Russische Federatie als bestemming en de publicatie van de nieuwe Russische wetgeving wordt een nieuwe inspectieprocedure ingevoerd.

De fytosanitaire certificering van naar de Russische Federatie uitgevoerde aardappelen betreft in het bijzonder:

- de afwezigheid van de volgende schadelijke organismen:
 - *Globodera rostochiensis* en *Globodera pallida* (aardappelcysteaaltjes), met inbegrip van niet-levensvatbare cysten;
 - *Meloidogyne chitwoodi*;
 - *Synchytrium endobioticum*.
- het percentage tarragrond dat niet meer dan 1% mag bedragen

Het doel van deze omzendbrief bestaat erin de operatoren in kennis te stellen van de nieuwe voorschriften met betrekking tot het verloop van de inspecties in verband met de controle op cysteaaltjes met het oog op de afgifte van fytosanitaire certificaten voor zendingen consumptieaardappelen die bestemd zijn voor de Russische Federatie.

2 Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is van toepassing op alle inspecties met het oog op de afgifte van fytosanitaire certificaten voor zendingen van aardappelen die bestemd zijn voor de Russische Federatie.

3 Referenties

3.1 Wetgeving

- K.B. 10 augustus 2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen;
- K.B. 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen;
- M.B. 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen.

3.2 Andere

Russische wetgeving

4 Definities en afkortingen

ACS	Autocontrolesysteem
Globodera	Aardappelcysteaaltjes
Specifieke Sectorprocedure in het kader van export	Specifiek lastenboek voor de uitvoer van consumptieaardappelen naar de Russische Federatie voor de controle op <i>Globodera</i> dat bij gids G014 is gevoegd (Belgapom)
Coating of drooghulpstoffen	Stof (zand, kalk, enz.) die na het wassen op de knollen wordt gestrooid om ze makkelijker te laten drogen

5 Eisen voor de afgifte van het fyto­sanitair certificaat met betrekking tot cysteaaltjes

5.1 Algemene voorwaarden

5.1.1 Autocontrolesysteem

Met het oog op de afgifte van een fyto­sanitair certificaat moeten de voor de Russische Federatie bestemde zendingen consumptieaardappelen voldoen aan één van de volgende voorafgaande voorwaarden:

- de uitvoerder moet beschikken over een door een OCI gecertificeerd of door het Agentschap gevalideerd autocontrolesysteem (ACS), of;
- als er geen ACS is, moeten de aardappelen gewassen zijn, of;
- als het gaat om uit derde landen (die geen lid zijn van de Europese Unie) afkomstige aardappelen moeten zij gewassen zijn.

Omdat de aanwezigheid van een gevalideerd/gecertificeerd ACS het mogelijk maakt om de risico's van aanwezigheid van cysteaaltjes aanzienlijk te verminderen, geldt voor zendingen die worden aangeboden door een uitvoerder met een dergelijk gecertificeerd/gevalideerd ACS een verlichte inspectieprocedure.

5.1.2 Oorsprong van de partijen

De aardappelen mogen geoogst zijn op het volledige grondgebied van België, van een andere lidstaat of van een derde land, met inbegrip van de gebieden waar *Globodera* aanwezig is maar met uitsluiting van besmette percelen.

5.1.3 Aanbieden voor certificering

Met het oog op fyto­sanitaire certificering voor de uitvoer moet de uitvoerder de verzendklare zending aanbieden aan de inspecteurs/controleurs van het FAVV. Naast de andere specifieke eisen die in de volgende hoofdstukken aan bod komen moet elke partij waaruit de zending bestaat voorzien zijn van een merksysteem dat de eenduidige identificatie ervan mogelijk maakt en ten minste de volgende vermeldingen bevat:

- nr. van de partij,
- hoeveelheid,
- gegevens van de operator (naam, adres, registratienr.).

De zendingen die ter certificering worden aangeboden gaan vergezeld van de verklaring betreffende de aanlevering van aardappelen voor de uitvoer (bijlage 6.1).

5.2 Partijen gewassen aardappelen

5.2.1 Bijzondere voorwaarden

5.2.1.1 Waskwaliteit

Na het wassen mag men in de normale controleomstandigheden niet meer dan 500 ml aanhangende grond kunnen verzamelen (minimumhoeveelheid die nodig is om analyse mogelijk te maken) per fractie van 250 ton.

5.2.1.2 Drooghulpstof

Bij gebruik van een drooghulpstof moet het productieproces van de toegevoegde stof zodanig zijn dat besmetting met een schadelijk organisme onmogelijk is. De drooghulpstof moet bijvoorbeeld afkomstig zijn van een industriële bron (gewonnen in een groeve, warmtebehandeling, enz.).

De stof moet zodanig worden gehanteerd en toegediend dat alle identificeerbare risico's van besmetting beperkt blijven: er moet een betreffende procedure worden vastgelegd. Waar nodig worden in het kader van de autocontrole monsters genomen van de gerecycleerde hulpstof en geanalyseerd.

5.2.2 Traceerbaarheid

Wat de drooghulpstoffen (coating) betreft die aan de knollen worden toegevoegd, moeten de volgende gegevens worden geregistreerd en ter beschikking gesteld van de certificerende ambtenaar als die daarom vraagt:

- leverancier,
- fabrikant,
- attest van de fabrikant/leverancier over de industriële oorsprong,
- nr. van de partij,
- aangekochte hoeveelheid,
- toegediende hoeveelheid,
- analyseresultaten (indien relevant).

Desgevallend moeten, los van de in hoofdstuk 5.1.3. vermelde eisen, de nummers van de partijen hulpstof worden vermeld in de verklaring betreffende de aanlevering van aardappelen voor uitvoer naar de Russische Federatie (bijlage 6.1.).

5.2.3 Bepalingen betreffende de inspectie met het oog op certificering van gewassen aardappelen

5.2.3.1 Bemonstering en visuele inspectie met het oog op certificering

Partijen gewassen aardappelen worden niet bemonsterd voor het opsporen van Globodera.

De waskwaliteit wordt door het FAVV gecontroleerd op de plaats waar de goederen ter certificering worden aangeboden. Als het wassen niet voldoet worden de betreffende partijen beschouwd als ongewassen en onderworpen aan de daarmee overeenstemmende eisen.

De certificerende ambtenaar moet in kennis worden gesteld van alle stoffen die na het wassen zijn toegevoegd om de aardappelen te drogen. Desgevallend worden de praktische modaliteiten voor het omgaan met en het toedienen van de hulpstoffen aan inspectie onderworpen. Het Agentschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor een eventuele weigering van die behandeling door de Russische autoriteiten.

De operator is verantwoordelijk voor alle eventuele beschadigingen van de goederen die een gevolg zijn van het wassen.

5.2.3.2 ACS

Validatie/certificatie van het ACS is niet verplicht.

Indien de operator beschikt over een gevalideerd/gecertificeerd ACS, dan levert hij het bewijs van de certificering of de validering van zijn ACS.

Als het gaat om een gevalideerd ACS is een lichtere inspectieprocedure voorzien:

- voor de documentencontrole: de operator toont zijn autocontrolecertificaat en de verklaring betreffende de aanlevering van aardappelen voor de uitvoer;
- voor de identiteitscontrole en de fysieke controle: er wordt systematisch een visuele inspectie verricht op het uiterlijk van de aardappelen, tegelijk met de controles op de andere fytosanitaire eisen en de kwaliteitseisen;
- steekproefsgewijs wordt een volledige documenteninspectie en fysieke inspectie uitgevoerd (5% van de uitvoer).

5.3 Partijen ongewassen aardappelen

5.3.1 Bijzondere voorwaarden

5.3.1.1 Tarragrond

Men moet ervoor zorgen dat zoveel mogelijk grondtarra wordt verwijderd. Er mag nooit meer dan 1% grondtarra zijn, ook niet bij een hoge vochtigheidsgraad.

5.3.1.2 Bemonsteringsplan in het kader van de autocontrole

Alle partijen moeten geanalyseerd zijn in het kader van een bemonsteringsplan binnen het ACS dat is uitgewerkt op basis van de Specifieke Sectorprocedure van Belgapom (bijlage 6.2.) die werd goedgekeurd door het Agentschap. Dat plan legt de te halen bemonsteringsintensiteit (aantal monsters per ton aardappelen) vast al naargelang van het “Globodera-risico” van elke partij. In principe moet elke van een perceel afkomstige productie (partij van oorsprong) worden geanalyseerd. Samengestelde partijen (bestaande uit meerdere partijen van oorsprong) zijn evenwel toegelaten; die moeten zijn samengesteld uit een aantal “partijen van oorsprong” die ten minste homogeen zijn wat het “Globodera-risico” betreft en, bij voorkeur, afkomstig zijn van één enkele producent.

5.3.2 Traceerbaarheid

Er wordt volledige traceerbaarheid geëist van het perceel (partij van oorsprong) tot de partij die klaar is om gecertificeerd te worden (bijlage 6.3.: model traceerbaarheidsregister: Specifieke Sectorprocedure van Belgapom). Dat behelst onder meer de vermelding van de status met betrekking tot het “Globodera-risico” van elk perceel/elke partij van oorsprong. De uitvoerder moet zich ervan vergewissen dat de link tussen het monster en de partij van oorsprong blijkt uit documenten en eenduidig is. De uitvoerder neemt daartoe de voorzorgsmaatregelen die nodig zijn om de bereide partijen naar oorsprong (perceel) van de aardappelen te kunnen identificeren. Dat kan door de aardappelen apart op te slaan of door een volgnummer of het nummer van de partij te vermelden op de partij of op de verpakkingen. Als in een monster aaltjes worden aangetroffen moet de uitvoerder alle partijen kunnen aanwijzen die samen met partijen van dezelfde oorsprong als die waarin het positieve monster werd gevonden, bereid zijn. Die partijen komen niet meer in aanmerking voor certificering.

Wanneer partijen worden samengevoegd moeten de geregistreerde gegevens het mogelijk maken om alle partijen van oorsprong die samen de samengevoegde partij vormen te identificeren en de resultaten van analyses aan elk van die partijen te koppelen.

Wanneer partijen worden samengevoegd of de traceerbaarheid verloren is gegaan en een analyseresultaat niet-conform is, worden alle betreffende partijen (bijvoorbeeld: de samengevoegde partij of alle partijen die aanwezig zijn in dezelfde opslagruimte of tot dezelfde zending behoren, zonder dat identificatie mogelijk is) “besmet” verklaard en onderworpen aan de bestrijdingsmaatregelen.

5.3.3 Gevalideerd/gecertificeerd ACS

Het ACS moet gevalideerd/gecertificeerd zijn.

5.3.4 Bepalingen betreffende de inspectie met het oog op certificering van ongewassen aardappelen

5.3.4.1 Bemonstering en visuele inspectie met het oog op certificering

1°) Aanvraag om bemonstering en resultaten

De uitvoerder vraagt de bemonstering met het oog op certificering aan bij een onafhankelijke keuringsinstelling (OCI) die geaccrediteerd is volgens de norm ISO 17020 (= vroeger EN45004), conform onderhavige voorschriften. De OCI's die in aanmerking kunnen komen, zijn terug te vinden op de website van BELAC

(http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/leven_onderneming/kwaliteitsbeleid/Accreditatie/geaccrediteerde_instellingen/keuringsinstellingen/index.jsp search by field of activity: kies « Agriculture »).

Hij die de bemonstering aanvraagt, deelt bij zijn aanvraag aan de OCI alle gegevens mee die nodig zijn om de bemonstering te doen (gegevens vermeld in dit hoofdstuk). Hij stuurt dit protocol naar de OCI, samen met een formulier voor het aanvragen van een analyse dat overeenstemt met het als bijlage 6.4 bijgevoegde model.

De monsters worden bezorgd aan een door het Agentschap erkend laboratorium. De lijst van erkende laboratoria is beschikbaar op de website van het Agentschap <http://www.favv.be>: ga naar "Beroepssectoren" / "Laboratoria" / "erkende laboratoria" / "algemeenheden" / Lijst (xls). Kies het blad "fytopathologie".

Hij die de bemonstering aanvraagt krijgt een kopie van de door de OCI ingevulde analyseaanvraag. Hij krijgt het analyseverslag van het lab toegestuurd. Het monster is conform als geen enkel aardappelcysteestaaltje, ook geen niet levensvatbare cysten, gevonden zijn.

De kosten van de bemonstering en de analyse zijn ten laste van de aanvrager.

2°) Plaats en wijze van bemonstering

a) Algemeen

De bemonstering met het oog op certificering gebeurt op de verzendklare partij (dat wil zeggen, verpakt in haar definitieve vorm) op de plaats waar de uitvoerder ze voor certificering wenst aan te bieden.

De monsters worden door de gekozen certificeringsinstelling (certificerings- en keuringsinstelling) genomen van de verzendklare zending.

Voor zendingen van Belgische oorsprong is de bemonsteringsintensiteit gelijk aan 1 monster per zending en per schijf van ten hoogste 250 ton.

Voor uit andere lidstaten afkomstige zendingen hangt de bemonsteringsintensiteit af van de rangschikking van het betreffende land op grond van de verplichte monitoring die is vastgelegd in richtlijn 2007/33/EG: dat niveau is vergelijkbaar met de gemiddelde bemonsteringsintensiteit (bemonstering binnen de autocontrole + bemonstering voor certificering) die geldt voor de zendingen van Belgische oorsprong en moet worden vastgelegd in de Specifieke Sectorprocedure van Belgapom.

Gelet op de heterogeniteit van de verspreiding van cysteaaltjes moet het monster zo worden genomen dat het volkomen representatief is voor de hele betreffende partij.

b) Verzameling van aanhangende grond

i. Verpakking in netzakken

- op representatieve wijze 2 zakken/10 ton uitkiezen;
- de zakken leegmaken en 1500 grond opvangen op representatieve wijze;
- als het gaat om partijen die op perfecte wijze van grondtarra zijn ontdaan: ten minste 500 ml aanhangende grond verzamelen.

ii. Verpakking in pallox of big bag

- op representatieve wijze 1 pallox of big bag/10 ton uitkiezen;
- de pallox of big bag leegmaken en 1500 ml grond opvangen op representatieve wijze;
- als het gaat om partijen die op perfecte wijze van grondtarra zijn ontdaan: ten minste 500 ml aanhangende grond verzamelen.

iii. Bulkverpakking (vrachtwagen, container, ...)

- de grond verzamelen die loskomt bij het laden;
- op representatieve wijze 1500 ml grond opvangen;
- als het gaat om partijen die op perfecte wijze van grondtarra zijn ontdaan: ten minste 500 ml aanhangende grond verzamelen.

3°) Monster verpakken, nummeren, doorsturen, analyseaanvraag opmaken en register invullen

- De OCI stuurt het monster naar een door het Agentschap erkend laboratorium. Op voorwaarde dat een beveiligd verpakkingssysteem wordt gebruikt dat frauduleuze handelingen uitsluit mag zij het vooraf verzegelde monster ook overhandigen aan de uitvoerder die het zelf zal doorsturen naar het lab;
- De OCI (monsternemer) vult in tweevoud een analyseaanvraag in die overeenstemt met het als bijlage 6.4 bijgevoegde model, met identificatie van de bemonsterde partij in vak 2. Eén exemplaar gaat samen met het monster naar het lab, het tweede exemplaar wordt aan de uitvoerder overhandigd;
- De uitvoerder vult het traceerbaarheidsregister in (conform het model dat is weergegeven in de Specifieke Sectorprocedure van Belgapom: bijlage 6.3.).
- De monsternemer van de OCI vermeldt het nummer van het monster alsook zijn naam en de naam van zijn OCI in het register.

5.3.4.2 Traceerbaarheidsgaranties

De verklaring betreffende de aanlevering van consumptieaardappelen voor uitvoer naar de Russische Federatie (bijlage 6.1.) wordt ingevuld en voorgelegd aan de inspecteur.

5.3.4.3 ACS

- Validatie/certificatie van het ACS is verplicht.
- De operator moet het bewijs van de certificering of de validering van zijn ACS leveren.

- Als er een gevalideerd/gecertificeerd ACS is, wordt een verlichte inspectieprocedure toegepast:
 - Voor de documentencontrole legt de operator de in bijlage 6.1 bedoelde verklaring betreffende de aanlevering van aardappelen voor de uitvoer voor.
 - Voor de identiteitscontrole en de fysieke controle: er vindt systematisch een visuele inspectie van het uiterlijk van de aardappelen plaats (kwaliteit van afborstelen), tegelijk met de controle op de andere fytosanitaire eisen en de kwaliteitseisen.
- Steekproefsgewijs wordt een volledige inspectie van de documenten en fysieke inspectie uitgevoerd (op 5% van de uitvoer).
- Als er geen gevalideerd/gecertificeerd ACS is, wordt de fytosanitaire certificering geweigerd. Die kan slechts opnieuw plaatsvinden als de verzonden partijen systematisch worden gewassen.

5.4 Melding van niet-conforme monsters

Er moet steeds melding worden gedaan van het niet-conforme resultaat van een monster, conform het MB van 22.01.04 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen. De uitzondering op de melding waarvan sprake in het bericht van 26/11/2010 is in dat geval dus niet van toepassing (http://www.favv-afsca.fgov.be/sp/pv_phyto/documents/2010-11-26_COMMUNIQUE_Notification-globodera_FINAL_NL.pdf).

Die melding moet zowel door het lab als door de uitvoerder gebeuren.

De modaliteiten met betrekking tot de melding zijn beschikbaar op de website van het FAVV <http://www.favv.be/meldingsplicht/> [Beroepssectoren, Meldingsplicht].

Bij de melding moet de bestemming worden aangegeven die aan de besmette aardappelen wordt gegeven (vak 32 van het meldformulier over de “geplande maatregelen”).

6 Bijlagen

Bijlage 1: *Verklaring betreffende de aanlevering van consumptieaardappelen voor uitvoer naar de Russische Federatie*

Bijlage 2: *Specifieke Sectorprocedure in het kader van export Belgapom*

Bijlage 3: *Specifieke Sectorprocedure in het kader van export: traceerbaarheidsregister*

Bijlage 4: *Analyseaanvraag Globodera aardappelen*

7 Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	In toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	Datum publicatie	